

INFORMATION

Aktieägartillskott till kommunala företag

Juni 2020

(uppdaterad maj 2021)

RKR

RÅDET FÖR KOMMUNAL REDOVISNING

Inledning

Frågan om hur förlusttäckningsbidrag, eller tillskott av andra skäl, till kommunala företag ska redovisas har tidigare behandlas i en information från mars 2005. Förändringar i regelverken gör att informationen nu uppdateras.

Det finns många olika benämningar på tillskott till kommunala företag, men oavsett benämning är det innebörd före form som gäller vid bedömningen av hur de ska redovisas. Denna information behandlar enbart hur tillskotten ska redovisas i kommunens (med kommuner menas kommuner, regioner och kommunalförbund) redovisning.

I propositionen En ändamålsenlig kommunal bokföring och redovisning anges att balanskravet inte gäller kommunala företag. Däremot anges att eventuella bidrag till t.ex. ett kommunalt företag för att täcka en förlust ska redovisas som en kostnad i kommunens resultaträkning. På motsvarande sätt redovisas avkastning från de kommunala företagen som en intäkt i resultaträkningen. (Prop. 2017/18:149 s.35). Detta innebär enligt RKR en kommunal särart som gör att redovisningen för kommunal sektor avviker från redovisningen i privat sektor.

Frågan om hur tillskotten ska redovisas i det mottagande företaget behandlas inte här utan vägledning finns i dessa fall i de regelverk som Bokföringsnämnden gett ut. Dessa kallas populärt K2 och K3 och återfinns på Bokföringsnämndens hemsida (www.bfn.se). Bokföringsnämndens allmänna råd är giltiga för alla företag som är bokföringsskyldiga enligt bokföringslagen (1999:1078).

Innebörden av god redovisningssed

Privat sektor

Principen vid lämnande av aktieägartillskott enligt K2 och K3 är att givaren i steg ett alltid bokför tillskottet som en ökning av posten aktier och andelar. Därefter, i steg två, sker en nedskrivningsprövning av värdet av posten aktier och andelar. Den eventuella nedskrivningen redovisas då som en finansiell kostnad.

Kommunal sektor

I kommuner är det viktigt att särskilja aktieägartillskott som lämnas för förlusttäckning från andra aktieägartillskott. Andra aktieägartillskott kan vara tillskott som ges i samband med uppstart av företag eller för att stärka soliditeten långsiktigt i företagen, exempelvis i samband med större investeringar.

Aktieägartillskott från kommunen för förlusttäckning i företag med verksamhet som bedrivs enligt självkostnadsprincipen, t.ex. sjukhus, djurparker, teater, idrottsarenor ska kostnadsföras direkt i kommunen. Aktieägartillskott betraktas då som verksamhetens kostnad i kommunens redovisning.

Det förekommer att både årliga och specifika driftsbidrag till exempelvis länstrafikbolag lämnas. Bidrag som lämnas för att täcka ett bolags löpande kostnader ska alltid redovisas som verksamhetens kostnader i kommunen oavsett benämning.

Företag med verksamhet som bedrivs enligt självkostnadsprincipen är ofta svåra att marknadsvärdera och det finns skäl att överväga att även kostnadsföra aktieägartillskott som lämnas till sådana företag av andra skäl än för förlusttäckning. Så länge kommunens bok-

förda värde på aktier i företaget inte överstiger bokfört värde på eget kapital i mottagande företag bör dock tillskotten i kommunen redovisas som ökat värde på aktier i företaget.

Aktieägartillskott som lämnas till företag som bedriver verksamhet enligt affärsmässiga grunder/principer redovisas i enlighet med regelverket för privat sektor (K3).

När utdelning sker från ägda företag till kommunen behöver det prövas om utdelningen avser tidigare utbetalda aktieägartillskott eller ej. Om så är fallet ska utdelningen redovisas som minskat värde på aktier i koncernföretaget i kommunen och inte som intäkt.

Utdelning som sker av upparbetade vinster i ägda företag ska redovisas som finansiell intäkt i kommunen. I de fall en återbetalning görs av ett aktieägartillskott som tidigare redovisats som verksamhetens kostnad ska denna istället redovisas som verksamhetens intäkt.

Bedömningen av hur tillskottet ska redovisas görs vid utbetalningstillfället.